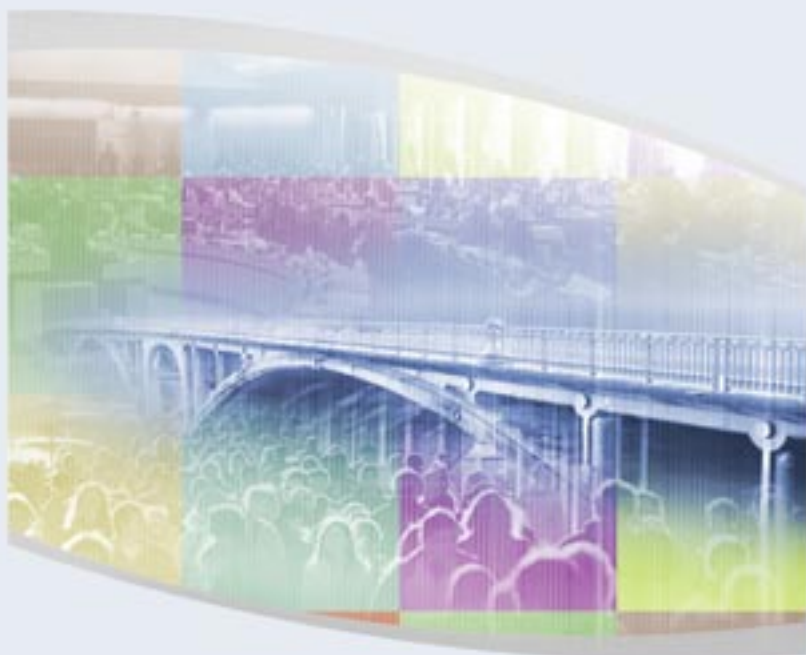

Europees Economisch en Sociaal Comité

HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ IN TIEN VRAGEN

Dimitris DIMITRIADIS
voorzitter van het Europees Economisch
en Sociaal Comité

1. Wat is het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC)?

Het EESC is een raadgevende vergadering die in 1957 bij de verdragen van Rome is opgericht. Het bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende economische en sociale geledingen uit het maatschappelijk middenveld en heeft tot taak de drie grote instellingen (Europees Parlement, Raad van de Europese Unie en Europese Commissie) van advies te dienen.

In de verdragen is bepaald op welke gebieden raadpleging van het EESC verplicht is. Bovengenoemde instellingen kunnen het EESC desgewenst ook in andere gevallen om advies vragen. Voorts kan het EESC door een instelling worden verzocht een "verkenkend advies" op te stellen en kan het op eigen initiatief advies uitbrengen (15% van de adviezen zijn "initiatiefadviezen"). Jaarlijks brengt het EESC gemiddeld zo'n 150 adviezen uit over de meest uiteenlopende onderwerpen met betrekking tot de Europese integratie. Het neemt dus actief deel aan het Europese beleidsvormingsproces en aan de voorbereiding van communautaire besluiten.

Het EESC heeft bovendien nog twee andere taken:

- het maatschappelijk middenveld meer betrekken bij de Europese integratie, zodat dit hiertoe op zowel nationaal als Europees vlak een grotere bijdrage kan leveren;
- het maatschappelijk middenveld een grotere rol laten spelen in landen of gebieden buiten de EU waar het EESC gestructureerd overleg heeft opgezet met organisaties uit het maatschappelijk middenveld, en stimuleren dat in die landen of gebieden adviesorganen met een structuur die lijkt op die van het EESC, worden opgericht. Het gaat hierbij met name om kandidaat-lidstaten, partnerlanden uit het Middellandse Zeegebied, Afrikaanse landen en landen uit het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan, India, China, de Latijns-Amerikaanse landen (Mercosur) en Brazilië.

Op deze manier is de Europese integratie niet alleen het werk van Europese instellingen en politici, maar ook van de burgers en de sociaal-economische, maatschappelijke en burgerorganisaties waarin zij actief zijn.

2. Hoe is het EESC samengesteld?

Het EESC bestaat uit 344 leden, die in drie groepen zijn ingedeeld: de groep Werkgevers, de groep Werknemers en de groep "Diverse Werkzaamheden". In deze laatste groep zitten vertegenwoordigers van andere sectoren van het economische en sociale leven dan in de eerste twee groepen. Hierbij moet worden gedacht aan organisaties van ambachtslieden, landbouwers, het midden- en kleinbedrijf, vrije beroepen, organisaties uit de "sociale economie" (coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen), consumentenbonden, milieuorganisaties, gezinsbonden, belangenorganisaties voor gehandicapten, organisaties die strijden tegen sociale uitsluiting, ngo's, enz.

Deze samenstelling ligt niet vast: zij verandert bij iedere vierjaarlijkse vernieuwing van het EESC, dat op die manier een zo goed mogelijke afspiegeling vormt van de ontwikkelingen die zich in het maatschappelijk middenveld van iedere lidstaat voordoen.

De laatste keer dat het EESC werd vernieuwd, waarbij leden voor een periode van vier jaar zijn benoemd, was in oktober 2006.

Tot september 2008 zal het voorzitterschap van het EESC bekleed worden door Dimitris DIMITRIADIS. Aan het hoofd van het secretariaat van het EESC staat secretaris-generaal Patrick VENTURINI.

3. Hoe worden de leden van het EESC benoemd?

EESC-leden worden door de Raad van de Europese Unie voor een periode van vier jaar benoemd en zijn herbenoembaar. Zij worden voorgedragen door de lidstaten op voorstel van de nationale representatieve organisaties uit het maatschappelijk middenveld.

Normaliter blijven de leden in eigen land hun beroep uitoefenen en komen zij alleen voor hun EESC-werk naar Brussel. Zij worden niet betaald voor hun werkzaamheden; zij krijgen alleen reisvergoedingen en presentiegelden waarvan de hoogte door de Raad wordt vastgesteld.

4. Hoe werkt het EESC?

Het EESC telt de volgende zes gespecialiseerde afdelingen, die samen een zeer breed scala aan EG-bevoegdheden bestrijken:

- Economische en Monetaire Unie, economische en sociale samenhang (ECO)
- Interne markt, productie en consumptie (INT)
- Vervoer, energie, infrastructuur, informatiemaatschappij (TEN)
- Werkgelegenheid, sociale zaken, burgerschap (SOC)
- Landbouw, plattelandsontwikkeling, milieu (NAT)
- Externe betrekkingen (REX).

Vanwege het aflopen van het EGKS-Verdrag in juli 2002 en op voorstel van de Europese Commissie heeft het EESC voorts de bevoegdheden van het raadgevend comité van de EGKS overgenomen. Daartoe heeft het de Adviescommissie Industriële Reconversie (CCMI) opgericht. Deze bestaat uit leden van het EESC en uit afgevaardigden van de beroepsorganisaties die representatief zijn voor de kolen- en staalsector, maar ook uit vertegenwoordigers van andere sectoren die te kampen hebben met moderniseringsproblemen.

De adviezen van het EESC worden voorbereid door "rapporteurs". Deze worden meestal bijgestaan door een studiegroep waarvan de leden door de drie groepen worden aangewezen op grond van hun kennis van het betrokken gebied; bovendien moet daarbij worden toegezien op een evenwichtige spreiding van de leden over de lidstaten. Een studiegroep kan bestaan uit 3 tot 18 leden, afhankelijk van het belang van het te behandelen onderwerp. Rapporteurs kunnen de hulp inroepen van externe deskundigen.

Voor de behandeling van bepaalde zeer belangrijke vraagstukken kan het EESC hoorzittingen organiseren om inzicht te krijgen in de standpunten van allerlei belanghebbenden.

Na uitvoerige discussies, eerst in de studiegroep en vervolgens in de afdeling, worden de adviezen tijdens de plenaire zittingen van het EESC (waarvan er jaarlijks negen worden gehouden) met een gewone meerderheid van stemmen goedgekeurd. De uitgebrachte adviezen worden aan de Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement toegestuurd en afgedrukt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Ze zijn ook te raadplegen – en te downloaden – via de internetsite van het EESC (<http://www.eesc.europa.eu>).

5. Welke meerwaarde hebben de werkzaamheden van het EESC?

Het EESC draagt op de volgende drie manieren bij tot de Europese integratie:

- enerzijds zijn de EESC-leden zeer deskundig op hun vakgebied. Zij kennen de situatie "in het veld" en staan midden in het economische en sociale leven van hun land. Door de specifieke werkmethoden van het EESC (studiegroepen, inschakeling van deskundigen, hoorzittingen) wordt van deze deskundigheid van de leden optimaal gebruikgemaakt;
- anderzijds werkt het EESC oplossingen uit voor onderwerpen waarover de meningen van belangenorganisaties uiteenlopen of soms zelfs haaks op elkaar staan. Daartoe zet het al die meningen tegen elkaar af en tracht het één (compromis)standpunt te formuleren;
- ten slotte fungeert het EESC, doordat zijn leden afkomstig zijn van organisaties die midden in de samenleving staan, als verzamelpunt voor de wensen en verlangens van de organisaties uit het maatschappelijk middenveld m.b.t. alles wat met de Europese integratie te maken heeft. Het EESC vervult voor deze organisaties tevens de essentiële functie van informatiekanaal.

6. Hoe vormt het EESC een brug tussen Europa en het maatschappelijk middenveld?

De 344 EESC-leden behoren tot nationale representatieve organisaties uit het maatschappelijk middenveld van de EU. Al doende brengen zij bij de uitoefening van hun taken de deskundigheid in die aan hun benoeming ten grondslag heeft gelegen. Het EESC geeft deze vertegenwoordigers van economische, sociale, burger- en beroepsorganisaties zo de kans deel te nemen aan het Europese beleids- en besluitvormingsproces.

In het institutionele bestel van de EU organiseert het EESC een bijzonder soort overleg en raadpleging. Daarmee beoogt het de wetgevende en uitvoerende EU-instellingen rekening te laten houden met de ervaring, verwachtingen en voorstellen van de representatieve organisaties uit het Europese maatschappelijk middenveld.

Daarnaast heeft het EESC onlangs met een aantal Europese netwerken uit het maatschappelijk middenveld een "verbindingsgroep" opgericht om ook met hen gestructureerd overleg op te zetten.

Gezien de in de verdragen omschreven taken van het EESC, zijn samenstelling en de deskundigheid van zijn leden, biedt het een institutioneel kader waar organisaties uit het maatschappelijk middenveld bij elkaar komen, informatie kunnen vergaren en standpunten naar voren kunnen brengen. Het EESC staat bijgevolg garant voor een pluralistisch model dat het Europese besluitvormingsproces legitiemer maakt, en voldoet aan de vereisten voor modern Europees bestuur. Op die manier vormt het een brug – enig in zijn soort – tussen Europa en haar burgers.

7. Welke invloed hebben de werkzaamheden van het EESC?

Uit de verslagen van de Europese Commissie over het gevolg dat is gegeven aan de adviezen van het EESC, blijkt dat met tweederde van zijn aanbevelingen rekening wordt gehouden. Bovendien bestrijken de adviezen van het EESC vaak een groter terrein dan het beperkte kader van het Commissievoorstel waarop ze betrekking hebben.

Van bijzonder belang zijn de adviezen die het EESC op eigen initiatief uitbrengt. Dikwijls namelijk worden de besluitvormende instellingen – en in de eerste plaats de Europese Commissie – dankzij deze "initiatiefadviezen" geattendeerd op onderwerpen waaraan ze voorheen weinig of helemaal geen aandacht hebben besteed.

Daarnaast brengt het EESC ook "verkennde adviezen" uit. Die bieden de binnen het EESC vertegenwoordigde geledingen van het maatschappelijk middenveld de kans om in een vroeg stadium de aandacht te vestigen op de verwachtingen, punten van zorg en verzoeken van de betrokkenen "in

het veld" en om te trachten hen op één lijn te krijgen, ook al staan hun meningen soms haaks op elkaar. Op die manier dragen de verkennende adviezen ertoe bij dat Europese beleidsmaatregelen en bijbehorende uitvoeringsbesluiten kwalitatief beter en geloofwaardiger worden en vooral dat de burgers die maatregelen en besluiten gemakkelijker aanvaarden. Zo wordt tevens de rol van het EESC als institutionele bruggenbouwer, die het overleg met het maatschappelijk middenveld vlotter laat verlopen, verder versterkt.

De activiteiten van de Waarnemingspost voor de interne markt (WIM) kunnen dienen als overtuigend voorbeeld voor het effect dat het werk van het EESC sorteert. De WIM is in 1994 door het EESC opgezet om regelmatig na te gaan in hoeverre er in de praktijk concreet vooruitgang wordt geboekt bij de totstandbrenging van de interne markt en om zonedig aan te geven hoe bepaalde zaken kunnen worden verbeterd. De WIM houdt zich vooral bezig met:

- het beheer van een interactief informatienetwerk met gegevens die door de EESC-leden, de organisaties uit het maatschappelijk middenveld die zij vertegenwoordigen, en de "gebruikers" van de interne markt zijn aangedragen;
- het uitbrengen van onderzoeksverslagen over thema's die na intensief overleg met de betrokken sectoren zijn gekozen;
- het opstellen van adviezen over de jaarlijkse en halfjaarlijkse verslagen van de Commissie over de interne markt en economische hervormingen;
- het in kaart brengen van de nog bestaande belemmeringen voor de goede werking van de interne markt en het inventariseren en vervolgens onder de aandacht brengen van methoden die in de praktijk hun waarde hebben bewezen, en van informatie waarmee partnerschappen kunnen worden gestimuleerd.

In 2006 heeft het EESC een Waarnemingspost Duurzame Ontwikkeling (WDO) in het leven geroepen met de volgende taken:

- bekendheid geven aan goede praktijkvoorbeelden (via een databank);
- discussies stimuleren (via conferenties, hoorzittingen en publicaties);
- duurzameontwikkelingsvraagstukken analyseren vanuit een maatschappelijke invalshoek (via adviezen en verslagen).

8. Wat zijn momenteel de belangrijkste doelstellingen van het EESC?

In het kader van zijn adviestaken ijvert het EESC voor de invoering van een participatiedemocratie in Europa en de rest van de wereld, als aanvulling op de vertegenwoordigende democratie. De doelstellingen van het EESC zijn dezelfde als die van alle instanties die zich inzetten voor de Europese integratie, namelijk het streven naar een harmonische en evenwichtige ontwikkeling en de bevordering van een Europees samenlevingsmodel, met een sociaal model dat de menselijke waarden centraal stelt. De inhoud van het werkprogramma van het EESC wordt bepaald door het werkprogramma van de Europese Commissie, maar ook door de prioriteiten van elk voorzitterschap van de Raad van de EU en door het werkprogramma dat elke EESC-voorzitter bij zijn of haar verkiezing presenteert.

9. Welke betrekkingen onderhoudt het EESC met de Sociaal-Economische Raden en vergelijkbare instellingen?

Het EESC onderhoudt nauwe contacten met de Sociaal-Economische Raden en soortgelijke instellingen binnen en buiten de EU. In de EU – die momenteel 22 SER's uit 21 landen telt – houdt deze samenwerking in dat op gezette tijden vergaderingen worden gehouden die gewijd zijn aan specifieke thema's, uitwisseling van informatie en de ontwikkeling van een gezamenlijke internetsite (http://eesc.europa.eu/ceslink/index_fr.asp of http://eesc.europa.eu/ceslink/index_en.asp).

Daarnaast neemt het EESC actief deel aan de werkzaamheden van de internationale vereniging van sociaal-economische raden en aanverwante instellingen (AICESIS), waarbij zo'n vijftig landen zijn aangesloten.

10. Welke toekomst heeft het EESC?

In de verdragen wordt het EESC omschreven als de Europese instelling die bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende economische en sociale geledingen van de georganiseerde civiele samenleving (d.w.z. het maatschappelijk middenveld).

Gelet op de samenstelling van het EESC en zijn rol in het institutionele bestel van de EU zal het in de toekomst specifiek als verantwoordelijkheid hebben om de participatiedemocratie tot bloei te laten komen en te ijveren voor gestructureerd overleg tussen het maatschappelijk middenveld en de Europese instellingen. Het EESC is dé katalysator voor zulk overleg en bij uitstek de instelling waarin zo'n "civiele dialoog" kan plaatsvinden.

Tot slot is er voor het EESC een belangrijke rol weggelegd in de externe betrekkingen van de EU (in aanvulling op de rol die de andere EU-instellingen op dat vlak spelen). Deze rol bestaat in de verspreiding van het Europese samenlevingsmodel en de totstandbrenging en versterking van maatschappelijke overlegstructuren in landen en regio's waarmee de EU contacten onderhoudt. Het EESC neemt in het buitenlands beleid van de EU dus het aspect "maatschappelijk middenveld" voor zijn rekening en draagt daarmee bij tot de bevordering van democratie en beter bestuur in de hele wereld.

NL

Europees Economisch en Sociaal Comité

Eenheid Bezoekers en publicaties

Voor alle verdere informatie:

publications@eesc.europa.eu

Tel. (32-2) 546 96 04 • Fax (32-2) 546 97 64

Rue Belliard 99 • B-1040 Bruxelles

Internet: <http://www.eesc.europa.eu>

Catalogusnr.: EESC-2006-18-NL

ISBN 978-92-830-0703-6

